

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTE:

In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
 In Districe: " 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
 In Străinătate: " 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele străine

Roma, 24 Mai.

Resultatelor alegerilor sunt cunoscute până acum numai în parte Dar atâtă se poate zice deja, că guvernul va fi victorios și va repuția o majoritate de 40–50 voturi. Radicali, Socialiști și Republicani vor fi poate 45 în Cameră. Său întâmplă iărăși destule monstruosități. Socialistul și pușcărișul Cipriani a fost ales în Ravenna și Forli. In Milano așă invins Republicanii și Socialiști, grație desbințirii monarhiștilor. Iridentistul Renato Imbriani n'a isbutit în Beiluno. De astă dată au votat 250,000 alegători mai mulți de cât la alegerile trecute. Pretutindeni a domnit cea mai deplină liniște și ordine.

Odessa, 23 Mai.

Cu ocazia primirei de ieri a consiliului comunal din Nicolaev la perechia imperială Tarul a zis, că regretă imposibilitatea de a putea vizita Odessa de astă dată, dar speră să viziteze în curând orașul. Perechea imperială a plecat ieri seara la Moscova.

Atena, 23 Mai.

Turci așă luat ieri iărăși ofensiva la Marea-Italia. Grecii care așă ocupat acolo de la Turci două poziții, înaintează spre Damasc, ca 10 kilometri spre sud-vest de Turnava, pe malul drept al râului Xeras.

Pesta, 22 Mai.

După amiază poliția a fost înștiințată, că din cauza incidentelor din cimitirul militar din Buda, studenții așă de gând să facă o demonstrație la monumentalul generalului Henzzi și că vor face generalului Iansky o muzica de pisici. Într-adevăr studenții au jutut conferințe prin cafenele și așă decis să dea jos cununile depuse ieri pe mormintele ofițerilor căzuți în luptă și să împodobesc monumentul lui Henzzi cu o cunună de ceapa. Se zice că studenții ar fi vizitat și locurile lăcașelor, indemnându-și să participe la demonstrație. La 7 ore seara său adunat ca la 150 studenți la Academie. Președintele societății de lectură, studențul de medicina Melly, a jutut un discurs, în care a raportat asupra incidentului, adăgând însă, că nu e oportun ca studenții să demonstreze în public, ci mai bine să lase ca guvernul să procure satisfacție naționali insultate. Oratorul a fost întrerupt de strigăte furtunoase, zicându-se că nu trebuie să se increada în guvern. Orașul urmă: Este o propunere, ca să facă o muzica de pisici generalului Iansky; eu propun fusa o rezoluție, în care să ne exprimăm indignarea contra incidentului declarand că ne unim cu parerea deputaților Szalay și Ugrou, că așteptăm de la guvern o satisfacție deplină. Dacă nu se va înțepătura aceasta, atunci timerimea academică va intra în acțiune. Aceste cuvinte nu plăcură studenților, care încep să suere și să strige: Trajanska Koșut!

Dodată se auziră strigăte: «In stradal!» Studenții parăsiră locul, să duseră cântând și strigând spre muzeu, unde locuște generalul Jansky în casa Nr. 20. Pe stradă veni și altă lume, în căt multimea devine enormă. Mulți comersanți și închirieri pravaliile. Multimea se opri la Nr. 29 și începu un sgomot asurzitor. Deodată căzura de sus geamuri sparte. Cineva aruncă pietre, dar nu lovise ferestrele generalului ci altele; generalul nu era acasă. De aci multimea pleca spre piața Carol. Se cerură steaguri dintr-o prăvalie; dar nu erau. Pe la cazarma Carol se făcu iărăși un sgomot teribil. În fine în piață lui Deak se ivi poliția; 30 de jandarmi calari se aşeză încale. Studenții începură să paranteze declarând, că vor să meargă în Buda, spre a depune o cunună de ceapă pe monumentul lui Henzzi. Iată că vine o căreță închisa de Curte, în care sedea doar dame. Se zicea că era arhiducesa Clotilda cu fiica sa. Multimea tăcea, dar după ce trebuia trăsura, începu să strige: Eljén! Poliția aminti studenților, că drumul e închis spre Buda peste pod. Atunci multimea se duse la locul clubului partidului Independentilor; apoi de aci la locuința lui Ugrou, care nu era acasă. Studenții erau să aducă din teatru; dar vr'o 200 din ei se duseră la pod unde stea opt jandarmi calari. Studenții nu putuță trece grămadă, ci căte u-

ni. Din partea Budei erau să fie opriri, dar multimea trece cu forță și se duse în cetate.

In piața cea mare, unde stă monumentul lui Henzzi, erau doi jandarmi calari și cățăva pedestri. Studenții năvăliră prin strada cea îngustă, tot strigând. Căpitanul orașului veni și și somă energetic să se îmbrățișe. Dar studenții nu plecară, și căntă la doar oră marșul lui Koșut. Poliția începe să amenințe cu măsuri severe, după care studenții se întoarseră, se mai opriră la casa comandanțului unde săcură mare sgoamot. Pandurii și urmau, până ce studenții se îmbrățișă pe la 9 ore.

Serviciul telegrafic al „României Libere”

Londra, 25 Mai. Standard crede că Parlamentul se va disolvi luna viitoare, în urma respingerii probable a biloului irlandez.

Roma, 25 Mai. Se cunoaște acum 457 rezultate din 508 alegeri. Candidații ministeriali aleși sunt în număr de 249.

New-York, 25 Mai. Grevele se împuținează în Statele-Unite.

Viena 25 Mai. Oordonanță ministerială oprește importația și transitul legumelor, fructelor și a plantelor ce provin din România (clasa VII a tarifului din 1882.)

După o altă ordonanță, toate mărfurile de aceași proveniență, care nu sunt supuse la vre-o suprataxă, său la un drept specific, și care fiind comandate înainte de 23 Mai, ar trece granița între 1 și 10 Iunie inclusiv, vor fi supuse la drepturile de intrare, fixate prin tariful de la 1882, fără nici o suprataxă. Porumbul, tot sub condiția unei comandă anterioare datei de 23 Mai, va fi asemenea scutit de suprataxă, dacă trece linia vamală înainte de 20 Iunie.

(Havas).

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

nul. Din partea Budei erau să fie opriri, dar multimea trece cu forță și se duse în cetate.

In piața cea mare, unde stă monumentul lui Henzzi, erau doi jandarmi calari și cățăva pedestri. Studenții năvăliră prin strada cea îngustă, tot strigând. Căpitanul orașului veni și și somă energetic să se îmbrățișe. Dar studenții nu plecară, și căntă la doar oră marșul lui Koșut. Poliția începe să amenințe cu măsuri severe, după care studenții se întoarseră, se mai opriră la casa comandanțului unde săcură mare sgoamot. Pandurii și urmau, până ce studenții se îmbrățișă pe la 9 ore.

Nu se poate încheia o Convenție decât numai în condiții bune, adică acordându-se României avantajii echivalente celor ce ar acorda.

Alegând între acordarea avantajelor cerute de delegații austro-ungari și resbelul vamal, pe acesta din urmă, nu trebuie să ne facem iluzii, vom avea a suporta multe greutăți. Este vorba ca greutățile ce vom avea a suporta să aducă folosă în viitor.

In epoca de intemeiere în care ne găsim, am avut de multe ori nevoie de a lucra pentru viitor cu sacrificii pentru prezent. Vom avea a suporta greutăți; depinde de noi ca aceste greutăți să fie micsorate și ca ele să fie folosite.

Depesile ne aduc deja știri despre represaliile ce s'a hotărât guvernul imperial-regesc să ia contra României. Ele sunt cele mai aspre posibile.

La rîndul nostru, vom face aceași lucru. Acestea erau să fie eventuală a drepturilor, mărfurilor destinate pentru expoziții, pentru depozite de esențe de origine și pentru intrepozite stabilite de particulari în afară de vamă. Cauțiunea destinată a garanta achitarea eventuală a drepturilor de intrare va fi restituită imediat după reexportarea mărfurilor.

Guvernului însă i se impune de circumstanțe multe și grele datorii. El are să îngrijască de a deschide căt mai multe debușeuri pentru produsele noastre a căror exportare în Austro-Ungaria este opriță. Tot el are să îngrijască de mijloacele prin cari oprirea importării în România a mărfurilor de dincolo de Carpați să se aducă male folos de a intemeia industria în țară. Întreprinderea resbelului vamal impune guvernului un rol activ în cestiunile economice.

Încă odată, regretăm că negociațiile pentru încheierea unei Convenții comerciale cu imperiul vecin nu au reușit. În fața pretențiilor excesiv de mari ce năsau făcut, nu avem altă cale de urmat de căt întreprinderea resbelului vamal. Din partea noastră este un resbel defensiv. Dacă am fi primit cererile guvernului vecin, am fi primit singuri aservirea noastră economică. Suntem datorii a ne apăra în contra unor asemenei tendințe, și aceasta o facem. Nu avem astăzi alt mijloc pentru aceasta decât pe cel mai greu: resbelul vamal. Depinde de cumințenia noastră ca din acest rău ce ni se impune să eșim cu bine.

BUCHARESTI, 14 MAI

PROIECTUL TRATATULUI DE COMERT
PROPOS DE
GUVERNUL AUSTRO-UNGAR

Art. IX.

Se va preleva în România asupra mărfurilor de oră-ne natură exportate, pe uscat sau pe apă, din Regatul acesta în Monarhia austro-ungară, la ieșirea lor și cu titlul de înregistrare, drepturile specificate în Tariful român a drepturilor de ieșire, promulgat de M. S. Regele României, cu data Sinaia, 6 August 1872.

E bine înțeles că drepturile de ieșire în cestiune nu vor trece nici odată peste 1% din valoarea mărfurilor exportate.

Dispoziția aceasta nu se aplică în cazurile prevăzute de articolul XIII din prezentul Tratat.

Vor fi de asemenea scutite de drepturile de ieșire, afară de articolele indicate deja în sus zisul Tarif, articolele enumerate în Tarif B, unit cu prezentul Tratat.

Guvernul român își rezerva afară de astă de a lovi cărțile și zdrobările, remășile de legilor vamale.

hărtie și maculatură exportate din România cu aceleași drepturi de ieșire cărora ar fi supuse obiectele acestea la exportarea din Austro-Ungaria.

Art. X.

Mărfurile de oră-ne natură venind după unul din cele doar teritoriile orăi mergând pe unul din ele, vor fi reciproc scutite pe celelealte teritorii de oră-ne drept de transit, său că transitează direct sau că în timpul transitului trebuesc descărcate, depuse și reinărcate.

Mărfurile importate după teritoriul uneia din cele doar 'Nalte Părți contractante pe teritoriul celei-lalte și declarate ulterior pentru un cuyent oare-care reexportări, fără să fi fost puse în liberă circulație pe acest din urmă teritoriu, vor fi tratate ca mărfuri de transit și nu vor fi posibile nici la intrare, nici la ieșire, de drepturi de vamă fie că operațiile vamale se vor face într'un biroiu-fruntarie, fie că sunt efectuate de un biroiu stabilit în interiorul țării.

Întrarea cu scutire temporară cu sarcina de reexportare este acordată, sub controalele necesare pentru a asigura perceperea eventuală a drepturilor, mărfurilor destinate pentru expoziții, pentru depozite de esențe de origine și pentru intrepozite stabilite de particulari în afară de vamă. Cauțiunea destinată a garanta achitarea eventuală a drepturilor de intrare va fi restituită imediat după reexportarea mărfurilor.

Trimiterele de lemn, brute orăi tăiate cu toporul orăi cu herăstrăul, ne oblige, (cum e lemnul de ars, lemn rotund, grinzi, scanduri, tinichele de brad, bușteni, prăjin, araci, lemn preparate pentru lucrările de timplarie, căruță și alte asemenea) provenind din Austro-Ungaria și transportate pe căile ferate orăi pe drumuri pe uscat, pe lunte, pe plute orăi prin mijlocul plutitului, vor fi admise în România prin toate puntele fruntrare și se vor bucura acolo de toate înlesnirile posibile pentru a simplifica și scurta operațiile vamale.

Vor putea fără a fi supuse plumbuitul și fără a plăti vr'o taxă oare-care, să fie pornite de la fruntrarie spre un biroiu de vamă stabilit în interiorul țării, orăi să străbată teritoriul în transit, fie că transportul se va efectua fără a fi trebuintă de deschidere, fie că starea mijloacelor și căilor de comunicare necesită descărcarea și reincarcarea în timpul trajectului. Trimiterele acestea vor fi scutite de căntărire atât la intrare, că și la transit și la ieșire; vamile române vor admite greutatea declarată să vor determina greutatea pe baza volumului cub al trimiterilor, socotindu-se metru-cub 600 kilograme.

Art. XI.

La expediția vamală, drepturile accesoriile mai jos: drept de balanță, drept de plumbagiu orăi de pecetluire, drept de magazin, vor fi percepute în România după un taxă care nu va fi mai ridicată de căt cea care este oră-ne care vor putea fi stabilite în Austro-Ungaria și numai în cazurile când drepturile acestea sunt prelevate de vamile austro-ungare.

Nici un drept de balanță nu va fi perceptu pentru determinarea greutății prin calcul, nici pentru căntăririle de probă, nici pentru căntăririle facute cu căntare cari nu aparțin vamii, cum binoară pentru expediarea în vamă în garele de drum de fier, în locurile de debarcare de vapoare, etc.

Mărfurile expediate în transit vor fi scutite de dreptul pecești. Tot astfel nu se va percepe nici un drept de pecetluire pentru punerea sub pecești a locurilor afectate incărcării pe vapoare orăi în vasele de drum de fer etc.

Se înțeleg că drepturile accesoriile nu pot fi perceptute de căt dacă serviciile la care aceste drepturi sint afectate au fost efectiv și conform prescrierilor și legilor vamale.

Art. XII.

Pentru a stabili originea națională a oarecaror mărfuri importate său exportate și desemnate în comună înțelegere, se pot cere certificate de origine de cele doar 'Nalte Părți contractante cădă vreme producerea unor astfel de certificate va fi obligatorie, în aceleasi condiții, pentru importația acelorași mărfuri din toate cele-lalte țări care sunt cele mai favorizate.

Cele doar 'Nalte Părți contractante își rezervă dreptul de a se înțelege mai în urmă asupra formei și condițiilor justificării de origine a acestor mărfuri.

Originea mărfurilor expediate de porturile libere său de antrepozite uneia din cele doar 'Nalte Părți contractante pe teritoriul celei-lalte va fi certificată de biroul plecării după probele produse de expeditor.

Pentru articolele următoare importate de porturile libere său de antrepozite, cari pe viitor vor fi stabilite în locul porturilor libere, — adică: cafea brută, cacao, ceai, alte articole de bacănie, fructe exotice, gume din țările extra-europene, sucuri de plante, substanțe medicinale, substanțe tinctoriale și de argasire, — nu se va cere certificate de origine și li se va aplica tratamentul naționii celei mai favorizate, fără îndeplinirea formalităților vamali orării care ar fi.

Art. XIII.

Pentru a favoriza schimbul reciproc al productelor pe fruntrarie teritoriilor celor doar 'Nalte Părți contractante, obiectele următoare vor fi admise și exportate din ambele părți, cu obligația de a le înapoia cu francare temporară a drepturilor de intrare și de ieșire și conform ordonanțelor vamale:

a). Toate mărfurile cari ieșind din liberul trafic pe teritoriul uneia din cele două 'Nalte Părți contractante vor fi expediate în balciurile și tărurile teritoriului celei-lalte, său cari, fără, această destinație, vor fi transportate pe teritoriul celei-lalte Părți contractante pentru a fi depuse acolo în antrepozite său magazine de vamă, ca și probe de mărfuri importate reciproc de călătorii comerciali ai caselor austriace, ungare, său române, cu condiție ca toate aceste mărfuri și probe să fie înapoiate în țara din care provin, într'un termen stabilit de mai multe;

b). vîtele conduse dintr-un teritoriu în celalt la tăruri, la păsunat, său la iernat. În cele doar din urmă cauzuri scutirea drepturilor de intrare și de ieșire va fi intensă și asupra produselor respective, cum e laptele, untul și brânza, strins în timpul sezonului pe celalalt teritoriu, și animalele născute în acelaș timp, ca și efectele și mobilierul țărănilor sau păstorilor cari însoțesc vîtele.

Scutirea acordată produselor strins de animale și vîtelor tinere născute în timpul căt ține păsunarea său în timpul iernării se aplică indiferent dacă exportația lor se face nețărnat de întoarcerea animalelor conduce la păsunat sau dacă ele se reexpediază succesiv. Ca să se facă posibilă trecerea vîtelor trimise la păsunat său cari se întorc, cele doar 'Nalte Părți contractante se angajază să facă ca druinile pe cari trec vîtele să fie destul de largi.

Se înțeleg că pentru toate animalele cari nu se întorc, afară de cele ce ar muri în timpul păsunatului, se va plăti, la întoarcerea turmelor, drepturile respective de importație.

c) obiectele destinate la reparări fără natura lor și denumirea lor comercială să suferă o schimbare esențială;

d) sacii de ambalaj si laziile goale cari poartă semne de intrebunțare. La intrarea acestor saci și lazi, vămile nu vor cere cauțiuni cu titlu de garanție pentru achitarea eventuală a drepturilor.

Art. XIV.

Mărfurile supuse tratamentului achitării pe cauțiune și cari trec imediat de pe teritoriul uneia din cele doă părți contractante pe a celei-lalte, nu vor fi desfăcute și peceștile nu vor fi ridicate și înlocuite sub rezerva de a se fi satisfăcut exigențelor serviciului combinat în privința aceasta.

In general formalitățile serviciului valmal vor fi simplificate și expedițiile se vor face în același loc de organul unei singure autorități și vor fi grăbită cat mai posibil.

Cele doă inalte părți contractante se angajaază, ca pentru operațiunile vamale relative la mărfuri să se pue la dispoziția publicului localități acoperite, atât la biourile-frontiere, cat și la cele stabilite în interiorul țării. Căt privește transporturile ce sosesc la frontieră pe drumurile țării, operațiile vamale se vor face de la 1 Aprilie până la 30 Septembrie de la 7 ore dimineață până la amiază și de la 2 ore pâna la 8 ore seara și de la 1 Octombrie până la 31 Martie de la 8 ore dimineață până la amiază și de la 2 ore pâna la 6 ore seara. Duminecile și în zilele de sărbătoare operațiunile vamale vor putea fi suspendate de la amiază; totuși mărfurile ce ar sosi Dumineca și în sărbători după amiază trebuie să în tot cazul expediate a doua zi la orele indicate mai sus, chiar dacă ar fi sărbătoare.

Pentru trecerea călătorilor și expedierea bagajului lor biourile vor fi deschise în toate zilele și la orice oră fără excepție.

Art. XV.

Cele doă părți contractante vor avea grăja de a reuni în aceeași localitate, pe căt se va putea, biourile lor vamale stabilite la frontieră, pentru ca operațiunile vamale, la trecerea mărfurilor de pe un teritoriu pe cel-lalt, să poată fi efectuate în același timp.

In interesul comerțului plenipotențiaril austro-ungari și români exprimă dorința ca biourile vamale austro-ungare și române să trateze, pe căt posibil, în același timp mărfurile supuse operațiunilor lor.

Căt privește stabilirea de biouri mixte de vamă, cele două inalte părți contractante vor cădea de acord asupra principiilor de adoptat în privința aceasta.

Art. XVI.

Drawbackurile stabilite la exportarea produselor nu vor putea fi de căt reprezentarea drepturilor și a impositelor, în țările celor două părți contractante, asupra nuntelor produse sau a materiilor prime ce servesc la fabricarea lor. Aceste drawbacks nu vor putea coprinde o primă de exportare.

Guvernul regal al României se angajaază prin urmare, că înainte de a se pune în vigoare presentul tractat, să raporteze legea română pusă în vigoare la 1 Apr. 1885, ce regulează impositul asupra alcoolurilor, sau să o pue în armonie cu dispozițiunile ce preced.

Art. XVII.

Dacă pe teritoriul uneia din cele două părți contractante, în țară întreagă sau într-o circumscriptie restrânsă se preleveză un drept intern, fie în contul Statului, fie pentru cel al unei comune sau al unei corporații, asupra producerii, fabricării, sau consumării unui articol, același articol ce s'ar introduce din teritoriul celei-lalte părți contractante nu va putea, în această țară sau în acea circumscriptie, să fie impusă de căt de dreptul egal și nu de un drept mai urecat, nici mai oneros.

Nu se vor putea preleva taxe în casul când articolele de aceeași natură nu sunt produse sau nu sunt isbiți de aceeași taxă în acea țară sau în acea circumscriptie.

Cu toate asta se vor putea preleva, prin excepție, în unele orașe sau circumscriptiuni restrânsă, drepturi de accis asupra consumării de băuturi și comestibile, furaj, combustibile și materii de lumină, precum și materii de construcție, chiar când aceste articole n'ar fi produse în raionul unde se percepe dreptul de accis, presupunându-se negreșit că articoli sus menționați al producerii indigene să fie, la introducerea lor în raionul accusului, isbiți de aceeași drepturi de accis ca și produsele străine.

Cu toate asta aceste drepturi nu pot fi superioare taxelor enumerate în anexul C.

Art. XVIII.

Cele două inalte părți contractante se leagă a coopera, prin mijloace potrivite, pentru a împeda și pelepsi contrabanda îndreptată în contra teritoriilor lor, a corda, spre acest scop, tot ajutorul legal impiegărilor celor stat insarcinăți cu supraveghierea, a' ajuta și a le da, prin funcționarii de poliție și financiari, precum și prin autoritățile locale în general, toate informațiunile de care vor avea nevoie pentru exercițiul funcțiunii lor.

Asupra acestui subiect reglemente speciale vor fi întocmite într'un comun acord.

Art. XIX.

Supușii uneia din cele două inalte părți contractante se vor bucura, pe teritoriul celei altele, de același tratament ca și naționali pentru tot ce privește protecțunea mărcilor de fabrică și de comerț, și altor etichete de mărfuri, sau de învelitoarea și impachetarea lor, precum și protecțunea desemnurilor și modelelor.

Pentru a se bucura de protecțunea mărcilor și modelelor, va trebui să se conforme condițiunilor și formalităților prezise de legile țării respective și va trebui, în special, să se depună modelele, mărcile, etichete și impachetare, în monarhia austro-ungară, la Camerile de comerț din Viena și Buda-Pesta, și, în România, la biourul care va fi special însemnat la..

Totuși, protecțunea de care este vorba în acest articol nu va fi acordată supușilor celei alte părți de căt atât și pe atâtă vreme pe căt se vor bucura de această protecțune în propria lor țară.

Art. XX.

Avându-se în vedere imprejurările excepționale create pentru relațiunile comerciale între monarhia austro-ungară și regatul României pe acea parte a teritoriului lor unde frontierile se ating imediat precum și pe calea Dunării, și avându-se în vedere caracterul special al comerțului care, din cauza condițiunii permanentului și a naturei productelor din amendouă țări, este un compliment indispensabil pentru existența locuitorilor, să facă învoială, cu această ocasiune, și pentru acest comerț anume, asupra unui aranjament special ale cărei stipulații se găsesc stipulate într'un act adițional care face parte integrantă din prezentul tratat.

Art. XXI.

Cele două inalte părți contractante se leagă ca dispozițiunile stipulate în articolele ce preced să fie riguros respectate de organele lor respective într'un mod propriu a favoriza și înlesni comerțul reciproc.

Daca una din cele două inalte părți contractante primește o reclamație de la cea altă parte, fie asupra clasificării și tarifării mărfurilor, fie asupra aplicării oricărei alte dispoziții din acest tratat, va fi obligată să procedeze la o anchetă asupra obiectului contestării după 24 ore de la anunțare, și să hotărască asupra reclamației în cestiune peste 14 zile.

Partea care reclamă va fi înșinuită imediat de rezultatul acestei anchete și de hotărârea luată. In caz când ar primi această hotărâre, cea altă parte va trebui să ia măsurile necesare penituirii a o execută.

In caz contrarui, partea care reclamă va putea cere ca contestarea să fie dată în judecata unei comisii mixte.

Spre acest scop, guvernul roman și guvernul austriac și unguresc va numi fie-care un delegat la această comisiune, care pentru fie-ce caz special, va fi compusă de membrul român și de membrul austriac sau ungar după cum reclamația de care e vorba va veni de la una sau cea altă parte a Monarhiei.

Dacă acești doi membri nu sunt de acord asupra cestiunii ce le va fi supusă, acela din cele două guverne ale Austro-Ungariei de la care n'a venit reclamația, va numi ad-hoc un arbitru a căruia sentință va fi recunoscută ca definitivă de către amândouă părți.

Art. XXII.

Prezentul tratat va fi în vigoare în timp de 10 ani de la ziua schimbării ratificării.

In cazul când nici una din cele două inalte părți contractante nu va fi notificat, cu doă-sprezece luni înainte de sfîrșitul zisei perioade, intenționea sa d' a face să inceteze efectele convențiunii, va rămâne obligatorie încă un an, de la ziua când

una sau cea altă din ambele inalte părți contractante o va fi denunțat. Dispozițiunile prezentului tratat vor fi executorii o lună în urma schimbului ratificării.

Cele două inalte părți contractante și rezervă dreptul d' a introduce mai târziu și într'un comun acord modificării care vor fi considerate conforme cu spiritul său și cu principiile coprinse în el, și a căror oportunitate va fi demonstrată de experiență.

Art. XXXIII.

Prezentul tratat va fi ratificat și ratificațiunile vor fi schimbate la... căt mai curând...

In vederea cărora Plenipotențiarul respectiv l'a semnat și a pus pecetea armelor lor.

Făcut în dublu la Viena... la...

ACT ADIȚIONAL

Că să se dea traficului districtelor-frunzării respective înlesnirile cerute de trebuințele comerțului zilnic, cele două inalte părți contractante său învoio astfel:

1º. Vor rămâne scutite de orice drept de vamă la import și la export prin granile austro-ungare și române în Austro-Ungaria și România:

a) Toate cantitățile de mărfuri a căror sumă totală de drept ce trebuie prelevat nu atinge cifra de doi cruceri v. a. sau cincis centime de franc;

b) iarba, lână, paie, foii uscate, mușchiu pentru ambalaj și vată, plante furagere, scoarță de arbori și bastoane ordinare, plante vii (plante și vițe de vie), cereale în snopii sau spice, plante leguminoase, cănepe și in, nemeliță, cartofii;

c) stupi cu albine vii;

d) sănge de dobitoace;

e) lapte dulce și lapte înăcrăit;

f) cărbune de lemn, de pămînt, turbă, cărbune de turbă;

g) pietre de zidit și de cioplit, pietre de pavat și de moară, pietre ordinare de ascuțit, gresii ordinare pentru coase și seceri, toate pietrele fie tăiate, fie netăiate—dar nici lustruite nici tăiate în lespezi—scorii, pietriș, nisip, var și ipsos, marnă, argilă și în genere și ce soi de pămînt ordinari, care servă la fabricarea căramizilor, oalelor, pipelor și vaselor;

h) căramizi și olane;

i) tărăte, turta de rapiță și alte turte de fructe presate și coapte și de semințe uleiioase;

j) cenușă vegetală sau de cărunci fossil, îngrășăminte, lătuři, maiz, drojdie, gunoai, cioburi din mărfuri de piatră sau de argilă, buzătele de aur și de argint, nomol;

k) pâine și făină în cantitate de 10 kilograme, carne proaspătă în cantitate de 4 kilograme, brânză în cantitate de 2 kilograme,

2º. Vor fi scutite de drepturile vamale de importație și de exportație și se vor bucura de liberă trecere afară de drunurile vamale: vitele de muncă, instrumentele agricole, mobilierul și efectele pe carițării, domiciliul la extremitatea frunzării, le vor importa și exporta pe linia vamală pentru lucrările lor agricole sau din cauza schimbării locuinței lor.

3º. Făinile și făinoasele alimentare, produse de industria Austro-Ungariei, vor fi scutite de orice drept vamal de import în România prin granile austro-ungare și române, și pe Dunăre în toate porturile acestui fluviu.

4º. Productele solului cari provin din proprietățile supușilor celor două inalte părți contractante, despărțite de locuințe și ferme prin linia frunzării austro-ungare și române vor fi scutite de orice drept de intrare și de ieșire la transportarea lor în aceste stabilimente (locuințe sau ferme).

Concesiunile conținute la Nr. 1 și 2 sunt totuși mărginite la locuitorii unui cuprins în lungul frunzării, care însă nu va trece în Austro-Ungaria și România distanța de 10 kilometri.

5º. Cele două inalte părți contractante vor înțelege asupra măsurilor și precauțiunilor de luat cu scop de a se putea acorda pentru unele localități, unde se va crede că cuivintă, libera trecere, în afară de drunurile vamale, obiectelor cari sunt scutite, în Austro-Ungaria și România, de drepturile de vamă atât la intrare cât și la ieșire conform legilor și regulamenteelor fie-cărei țări.

CRONICA ZILEI

M. S. Regale a primit din partea M. S. Reginei Regatului-Unit al Marei-Britaniei și Irlandei, Impărată a Indiilor, scrisorile prin cari notifică M. M. L. L. Regelul și Reginei că A. S. R. Ducesa de Connaught, sica A. S. R. Prințul Frederic Carol al Prusiei, soția A. S. R. Prințul Arthus, Duce de Connaught a dat naștere unei Princeșe.

D. J. Tack, înctând de a exercita funcțiile de consul al Belgiei în București, gerarea provisorie a consulatului belgian până la numirea titularului s'a incredințat d-lui O. Behrmann, consul al Belgiei în Brăila.

Alegeri parțiale

Colegiul II senatorial din jud. Fălcău ales, în ziua de 11 Mai, pe d. Petre Pivineanu (50 voturi).

Legația holandeza înșinuiează pe supușii domiciliați în România că acei cari nu și vor regula actele lor până la 18 (30) Iunie 1886, vor perde definitiv toate drepturile la protecție.

D. Andrei Pallauz, membru fondator și redactor al revistei medicale *Spitalul*, a susținut la 9 Mai cu un deosebit succes teza de doctorat în medicină.

Subiectul lucrării d-lui Pallauz este *pleurita purulentă și tratamentul ei la copii*. D-sa a tratat acest subiect cu competență unuivel observator și cu erudiție unuivel esențial student. Observațiunile d-sale, zece la număr, denotă calitatea cari fac multă cinstire unui medic. Am dori ca aceste calități să fie larg dezvoltate de noul doctor, spre binele său și al țării noastre, care e foarte săracă în omenei conștințioși

Duminică se va ține în T.-Severin întrunire publică. Vor vorbi d-nii D. Brătianu, Al. Lahovari, Petre Grădișeanu, etc.

In săptămâna 4-10 Mai așa murit în București 4 oameni de febră tifoïdă, 3 de scarlatină, 5 de boale de stomah, 52 de boale de piept etc.

Populația Capitalei a scăzut în aceste săse zile cu 5 indivizi: s'a născut 114 și a murit 119. -- Evreii însă sau înmulțiti cu 6.

In ziua de 9 Maiu curent, pe la orele 3½ p. m., un om necunoscut, a căruia identitate nu s'a constatat încă, intrând în căriciuma lui Sotir P. Pasalides, peste drum de spitalul Filantropia, ceru a i se aduce o porție de iahnie de pesce. Abia începusă să mănânce, și necunoscutul fu apucat de nisice dureri foarte vii, în căt fu transportat îndată la spital. Aci peste puțin încetă din viață.

Parchetul și medicul legist au fost avisati. S'a luat atât din mână area că și din vinul ce a băut acest necunoscut porțiuni suficiente, spre a fi supuse unei analize himice. Justiția continuă instrucțiunea acestei afaceri spre a se putea descoperi adevarata cauza a morței acestuia necunoscute.

D-na Irena Belfior Vlădoianu ne trimite o scrisoare în care ne roagă să aducem la cunoștința publicului că sără consumările d-sale îl figurează numele în programă concertul ce se va da la 14 Mai în Teatrul Național (beneficiul d-lui Aslan). D-sa ne spune că în ziua de 14 Mai pleacă la Craiova unde e rugată să dea un concert la 16 curent.

Un cetățean din strada Polonă, ne mai

CORPURILE LEGIUITOARE
(Sesiune ordinară prelungită)

Sedinta din 13 Mai.

Senatul. — După câteva minute de sedință publică în care nu se face nimic, d-nii senatori trec în secțiunii ca să se ocupă cu tariful autonom.

Camera. — Se pune pe birou un proiect de lege, din inițiativa Camerei, care fixează la 2 luni vacanța de vară a Curții de casată.

D. Sefendache anunță guvernului o interpelare relativă la dorința d-sale de a se înființa pe Dunăre o societate română de navegație. — Răspunsul peste trei zile.

Se continuă discuția asupra proiectului pentru autentificarea actelor. Vorbesc dd. Vulturescu, Al. Marghiloman, Eug. Stătescu, Mănescu, Iepurescu, I. Marghiloman, Voinov, etc. — Se votează până la art. 16 inclusiv.

Sedinta se ridică la 5 și jum.

STATUA LUI G. LAZĂR

D. Dimitrie Sturza, ministrul cultelor și al instrucțiunilor publice, a rostit cu prilejul desvelirii statuii lui Lazar, acest discurs :

Domnule primar,

Sunt intruși aici — membri ai guvernului și ai Parlamentului, școale și un numeros public — pentru a inaugura monumentul ridicat de națiune acelui bărbat care a reîntemeiat școala românească de pe pământul românesc.

Frumoasă serbare, în care se oglindesc trecutul, prezentul și viitorul.

George Lazar s'a născut într'un timp de mare restricție pentru patria noastră.

Poternica a fost așezarea stabilită aici la Dunărea-de-jos de marelui împărat al Romei; dar cumplită aici și isbirile ce ea a suferit.

Pericolul nu a venit numai de la sabia și de la focul ce diferite gini au preumblat pe teritoriul nostru; ci mai ales de la incercarea de a desnaționaliza poporul românesc prin părăsirea limbii strămoșești.

Valurile și furtuna ne amenințau din toate părțile. Era să pierdem chiar usul limbii noastre. Cei d'anté devinții creștini în orientul Europei, Români ajunse să nu audă laudul lui Dumnezeu de către o limbă necunoscută lor. El căr, din timpuri străvechi, a ajutat cu săngeli și cu avara lor pe creștinii din alte țări, vedea cum limba celor hrăniți și adaptătoți de deșni, cotoapea pe ceea românească.

Pot să fie și sunt limbă cu deosebire culte, limbă în care sunt sării tesăuri neprejuite ale științei, dar un popor numai atunci există când este capabil de a înălța propria sa limbă la acea tărzie, ca prin ea să poată domina toate cugetările omenești. Un popor care nu și întrebunțează propria sa limbă în toate imprejurările vieții, în cele mai simple și mai modeste ca și cele în mai înalte și mai ideale, acel popor langezește. Poporul care și pierde limba pierde înșă și ființa sa, conștiința de sine, increderea în sine.

De două ori acest pericol s'a revărsat peste noi; dar când ajunse la culme, a apărut la timp bărbatul cărău salvat ceea ce se părea pierdut. Pe numele din trecul nostru sunt atât de populare, ca acele ale lui Matei Basarab și Vasile Lupu, ca acel al lui George Lazar.

Cei doi d'anté au scos iar la onoare

limba românească în Stat și în biserică. Cel de al doilea a făcut ca limba strămoșească să răsune din nou, în școală, de unde fusese isgonită. Cei doi d'anté erau Domini, cel din urmă un simplu fiu de țără.

Născut într-un sat neființat de pe malul Oltului, George Lazar trecu prin școlile din Sibiu și din Cluj, deveni în Viena laureat în teologie și ajunse a fi, Tânăr, arhieacon al Episcopiei din Sibiu, cathechete la seminar și predicator bisericesc.

Dar el nu putu să aibă acolo traiu bun și, curând învăluit de mulți inamici, fu nevoie să caute aurul local unde să și continue apostolatul.

Pe acele timpuri, în Moldova și țara românească, întreg învățământul secundar era în mâinile străine. Limba românească ajunsese să se vorbească mai numări prin sate de paraciseri. Puțini credeau că limba românească poate servi pentru a exprima ideile, cugetările înalte. George Lazar caracterizează în stilul său expresiv astfel lucrările lui : *Români sunt impotrivi lor limbii românești, adoptând legi și năvări străine, mulți sunt crescusi sub aripi străinilor, mulți se rușinează a vorbi românește și, ce e mai mult, defaimă limba românească*.

Dar tot atunci începu să bată tare un vent nou și răcoritor. Simțimenterul despre originea Românilor și despre valoarea acestor origini, isbuțiuă iarășii cu putere în București și în Iași.

Eforia școlelor din București ia o mare decisiune. Ea înființează o școală românească și o încredează lui George Lazar.

Grele au fost începuturile și surâuri durață acestei școli. Instalarea ei fu anevoioasă, căci localul de la St. Sava era ocupat de garda Domnească și de servitorii Curții. Abia deschisă în 1816, ea fu închisă 1821.

Cu densa se stinge și George Lazar. El se întoarce în micul și necunoscut sat de pe malul Oltului, unde curând moare.

Scânteia însă aprinsese un foc viu. Școala românească nu mai putea fi înăudisită, căci limba românească răsună iarășii în școală și la resușul ei toată susflarea românească se ridică din adâncă letargie în care se află. Poporul românesc se trezi și, plin de încredere în sine, el puse mâna la lucru.

De atunci ce pași gigantici am facut înainte! O transformare întreagă s'a desăvîrșit. Credința în țară și poporul ei, redespătușit în mica școală a lui Lazar, a devenit generală. Astăzi nu mai suntem aserviți nimului: mergem pe propria noastră cale. Suntem o țară liberă și ocupăm, în locul unde am fost așezăți, o poziție importantă. Suntem o țară respectată pentru munca neîncetată ce dezvoltăm pe terenul cultural, pentru cumpărarea ce punem în faptele ce desăvîrșim.

Această frumoasă serbare ne amintește de atunci ce pași gigantici am facut înainte! O transformare întreagă s'a desăvîrșit. Credința în țară și poporul ei, redespătușit în mica școală a lui Lazar, a devenit generală. Astăzi nu mai suntem aserviți nimului: mergem pe propria noastră cale. Suntem o țară liberă și ocupăm, în locul unde am fost așezăți, o poziție importantă. Suntem o țară respectată pentru munca neîncitată ce dezvoltăm pe terenul cultural, pentru cumpărarea ce punem în faptele ce desăvîrșim.

Această serbare este un omagiu de recunoștință adus unui bărbat care a fost credincios țărui și datoriei sale. Ea ne dovedește totodată că de prețioase sunt îsbâzile ce ab produs munca și credința.

Inaugurarea acestui monument, a doua zi în urma zilei de 10 Mai, în care am serbat de astă-dată a doua-zecea aniversare a Domniei Înțelepte și Vîțejei a lui Carol I, a întâiului Rege al României independente de nume și de fapt, ne face să păsim cu înșăi măinile noastre și să înțelegem în toată clasitatea ei, acea puternică și semnificativă zicătoare a poporului românesc, îscodită de dinsul pentru ași dovedi în patru cuvinte mersul său istoric și viitorul ce își este rezervat, acea zicătoare energetică *apa trece pietrele rămăne*. În adevăr, astăzi putem

zice eu convicțione deplină: *apa a trecut pietrele și rămăne*.

Primit, d-le primar, acest monument ridicat de cetățenii liberi în onoarea școalei românești, în care neconținut se va nutri și în viitor focul patriotismului celu mai sincer și celui mai luminos, focul devotamentului celu mai nemărginit pentru datorie. Primit în proprietatea Capitalei întâia statuă ridicată de primul sculptor român.

Să pice dar învelitoarea la strigătul care ne unește și ne va uni tot-d'a-una ca un singur om: *Să trăiască Carol I!*

VARIETATI

In ziua de 6 Mai curent, s'a găsit în balta Filipoiu, circumscripția comunei Chisani, plasa Vădeni, județul Brăila, cadrul unui om.

Din cercetările făcute s'a constatat că cadavrul este a lui Alexandru Ion, ce l-a zice și Mucea, muncitor, și că moartea a fost cauzată prin violență. Urmăndu-se mai departe cu cercetările s'a descoptor că căpitanul lui Năstase Tudor, zis și Stirbu, cu care în ziua de 14 Aprilie trecut a plecat din Brăila. Numitul Năstase Tudor se astă dea arăstat și trădat justiției.

Mâine seară *Ruy-Blas* la Teatrul Național... pentru aniversarea morții lui Victor Hugo și, poate, pentru sporierea fondului de ridicarea statuiei marelui francez.

O cunună n'a depus societatea dramatică la statuia lui Lazar, dar serbează memoria lui Victor Hugo! Ce este Hugo pentru noi români?

Un pretext de recomandare pentru Armand Levy dinaintea celor din Franță...

Apele Dunării iar cresc.

O nenorocire s'a întâmplat alătărul dimineată în Galați la casele în construcție ale d-lui Abramovici, de pe strada Mare. Iată cum o relatează *Galați*:

„Pe când muncitorii erau în lucru s'a desprins o scândură rău așezată în schele, și cu ea s'a rostogolit în gol o femeie și patru bărbați, căzând de la o înălțime destul de considerabilă. Trei dintre muncitorii au suferit mai puțin din cauza căderel, aşa că starea lor nu e din cele mai rele. Cei alături însă, femeia și un bărbat sunt aproape sdrobiți. El aici a fost transportat la spitalul Elisabeta Doamna într'o stare de milă.

Belgrad, 25 Mai. *Officialul* publică un ukaz regal ce numește patru-zeci de deputați dintr-o funcționari, comercianți și țărani.

Berlin, 25 Mai. *Monitorul Imperiului* publică legea eclesiastică.

Guvernul a depus pe biroul Reichstagului un raport relativ la esecurile comise de către socialisti, esecese ce au motivat publicarea micel stârli de asediul la Syremberg.

Sibiu, 25 Mai. Guvernul consimțind la întrunirea congresului eclesiastic ortodoxo-român, arhiepiscopul a convocat congresul pentru ziua de 20 Iunie.

(Havas).

MAI NOU

La *Flandre libérale* din Gand aduce veste că d. Leon Al. Vidrașcu din Iași a luat cu distincție cel din urmă examen pentru gradul științific de doctor în științele politice și administrative.

Pentru înlesnirea publicului amator de a asista la alergările de căi în

am familie, și sunt bogată, peste măsură bogată!

Bătrînul se uită la ea cu atenție.

— N'am nică puterea să voință să te întreb, Gorgona, zise el. Nici un San Luca nu și-a tras vre-o dată 'napoi' nică vorba pe care a zis-o, nică ce a făgăduit. Aș să fi de cără nevasta mea, de vreme ce invocă cu-vîntul meu... Șapoi mandria ce'mi ai arătat adineaoară este pentru mine un garant de chipul cum aș porții numele acesta.

... Numai, trebuie să ne grăbim... Magistratul aș deștept, mi se pare, să celebreze căsătorii *in extremis* afară din regulile obișnuite... Să se ducă Peppo să caute un magistrat și să spue călăchia un murind la căpătaiul său. După ce va pleca omul legii va intra omul lui Dumnezeu... Du-te, Peppo, du-te...

Tânărul pleacă repede.

Gorgona număra secundele tremurând de frică să nu se întâpte să nu găsească Peppo pe cel pe care se dusese sălătău. Cu toate acestea, mila ei mai mult de căt ambiția ușură ultimele momente ale murindului și cu o emoție sinceră își ștergea ea buzele cu o cărpă udă pentru ca să mai stingă prigoarea frigurilor care o scutură.

Peppo se întoarce în sfârșit aducând un oferitor al stărelor civile și un popă.

Veneau însoțiti de patru martori luati după stradă.

Frumos adio și zicea viața cu apariția

